Nacrt – *savjetovanje s javnošću*

HNB
EUROSUSTAV

NACRT ODLUKE O DODATNIM PRAVILIMA ZA UTVRĐIVANJE GRUPE POVEZANIH OSOBA

studeni, 2026.

HRVATSKA NARODNA BANKA
EUROSUSTAV

Na temelju članka 182. stavka 9. točke 1. podtočke (h) Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine", br. 22/2026) i članka 43. stavka 2. točke 10. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci ("Narodne novine", br. 75/2008, 54/2013 i 47/2020) guverner Hrvatske narodne banke donosi

ODLUKU O DODATNIM PRAVILIMA ZA UTVRĐIVANJE GRUPE POVEZANIH OSOBA

GLAVA I. OPĆE ODREDBE

Predmet Odluke

Članak 1.

Ovom se Odlukom propisuju dodatna pravila upravljanja internim procesom utvrđivanja grupe povezanih osoba i definiranja kriterija povezanosti za izloženosti prema središnjoj državi.

Usklađenost s pravnim aktima Europske unije

Članak 2.

Odredbe ove Odluke usklađene su sa Smjernicama o povezanim osobama u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013 (EBA/GL/2017/15) od 23. veljače 2018. Europskog nadzornog tijela za bankarstvo kako su posljednji put izmijenjene Odlukom Europskog nadzornog tijela za bankarstvo EBA/DC/644 od 26. ožujka 2026.

Obveznici primjene

Članak 3.

(1) Odredbe ove Odluke primjenjuju se na kreditnu instituciju sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja je u skladu sa zakonom kojim se uređuju kreditne institucije dobila odobrenje za rad.

(2) Odredbe ove Odluke primjenjuju se na odgovarajući način na financijski holding ili mješoviti financijski holding koji je od Hrvatske narodne banke dobio odobrenje u skladu sa zakonom kojim se uređuju kreditne institucije odnosno na imenovani subjekt kada je financijskom holdingu ili mješovitom financijskom holdingu odobreno izuzeće ili kada financijski ili mješoviti financijski holding ne ispunjava uvjete za odobrenje.

(3) Odredbe ove Odluke primjenjuju se na odgovarajući način na podružnicu iz treće zemlje koja je od Hrvatske narodne banke dobila odobrenje za rad.

(4) Odredbe ove Odluke obveznici primjene iz stavaka 1. do 3. ovog članka dužni su primjenjivati na pojedinačnoj, konsolidiranoj ili potkonsolidiranoj osnovi u skladu sa zakonom kojim se uređuju kreditne institucije.

Pojmovi

Članak 4.

Pojmovi koji se upotrebljavaju u ovoj Odluci imaju značenje kao u Zakonu o kreditnim institucijama ("Narodne novine", br. 22/2026) i Uredbi (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i

investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL, L 176, 27. 6. 2013., u nastavku teksta: Uredba (EU) br. 575/2013) kako je posljednji put izmijenjena Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2026/1221 od 4. lipnja 2026. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu privremenih ciljanih operativnih mjera pomoći i ciljanih multiplikatora za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik institucija (SL L, 2026/1221, 11. 9. 2026.).

GLAVA II. GRUPA POVEZANIH OSOBA

Dodatna pravila za upravljanje internim procesom utvrđivanja grupe povezanih osoba

Članak 5.

(1) Kreditna institucija dužna je istražiti i prikladno dokumentirati utvrđenu povezanost između klijenata radi svrstavanja u grupu povezanih osoba kako je to propisano člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013 i Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2024/1728 od 6. prosinca 2023. o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju okolnosti u kojima su ispunjeni uvjeti za utvrđivanje grupa povezanih osoba (SL L, 2024/1728, 18. 6. 2024.; u nastavku teksta: Delegirana Uredba Komisije (EU) 2024/1728).

(2) U smislu stavka 1. ovog članka kreditna institucija dužna je poduzeti sve razumne korake i u obzir uzeti sve raspoložive informacije, uključujući i podatak da je druga institucija formirala grupu povezanih osoba za određene klijente, kao i podatke o povezanim osobama koje je klijent dužan objaviti u skladu s relevantnim standardima financijskog izvještavanja.

(3) Kreditna institucija dužna je osigurati da je utvrđivanje mogućih povezanosti između klijenata sastavni dio procesa odobravanja i praćenja izloženosti.

(4) Kreditna institucija dužna je redovito pratiti promjene povezanosti među klijentima u sklopu provođenja postupka praćenja izloženosti te u slučaju planiranoga značajnog povećanja izloženosti.

(5) Kreditna institucija dužna je ispitivanje moguće međusobne gospodarske ovisnosti klijenata provoditi na način koji je proporcionalan iznosu izloženosti.

(6) U smislu stavka 5. ovog članka kreditna institucija dužna je provoditi detaljno ispitivanje gospodarske ovisnosti u svakom slučaju u kojem je ukupan iznos svih izloženosti kreditne institucije prema jednoj osobi veći od 5% osnovnoga kapitala kreditne institucije ili grupe kreditnih institucija u RH ako se ispitivanje provodi na potkonsolidiranoj ili konsolidiranoj razini.

(7) Pri utvrđivanju grupe povezanih osoba utemeljene na kombinaciji indikatora kontrole i gospodarske ovisnosti kreditna institucija dužna je prikupiti informacije o svim osobama koje čine lanac širenja financijske zaraze, pri čemu je dužna uzeti u obzir i informacije o povezanosti preko osoba koje nisu klijenti kreditne institucije, ako raspolaže takvim informacijama.

Dužnosti uprave i višeg rukovodstva

Članak 6.

(1) Uprava kreditne institucije dužna je donijeti i provoditi politiku za utvrđivanje povezanosti među klijentima radi svrstavanja u grupu povezanih osoba kako je to propisano člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013, Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2024/1728 i ovom Odlukom.

(2) Uprava kreditne institucije i više rukovodstvo dužni su:

1) osigurati provođenje odgovarajućih postupaka za utvrđivanje povezanosti među klijentima

2) osigurati dokumentiranje postupaka iz točke 1. ovog stavka i

3) periodično preispitivati postupke iz točke 1. ovog stavka.

Primjena alternativnog pristupa pri utvrđivanju grupa povezanih osoba za izloženosti prema središnjoj državi

Članak 7.

(1) U skladu s definicijom grupe povezanih osoba, a osobito prema odredbama drugog podstavka članka 4. stavka 1. točke 39. Uredbe (EU) br. 575/2013, kreditna institucija može procijeniti postojanje grupe povezanih osoba:

1) posebno za svaku osobu koja je pod izravnom kontrolom središnje države ili je izravno gospodarski povezana s njom ("alternativni pristup – primjena na sve izravno ovisne osobe") ili

2) posebno samo za određenu osobu koja je pod izravnom kontrolom središnje države ili je izravno gospodarski povezana s njom ("alternativni pristup – djelomična primjena").

(2) U slučajevima iz stavka 1. ovog članka kreditna institucija dužna je:

1) izloženost prema središnjoj državi uključiti u svaku grupu povezanih osoba koja je zasebno određena za svaku fizičku ili pravnu osobu koja je pod izravnom kontrolom središnje države ili je izravno gospodarski povezana s njom i

2) u svaku grupu povezanih osoba uključiti i osobe koje su pod kontrolom ili koje su gospodarski povezane s osobom koja je pod izravnom kontrolom središnje države ili je izravno gospodarski povezana s njom.

(3) U slučajevima iz stavka 1. ovog članka, ako su osobe koje su pod izravnom kontrolom središnje države ili koje su izravno gospodarski povezane s njom istodobno gospodarski ovisne jedna o drugoj, kreditna institucija dužna je za te osobe formirati zasebnu grupu povezanih osoba iz koje je isključena izloženost prema središnjoj državi.

GLAVA III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Prestanak važenja Odluke

Članak 8.

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o velikim izloženostima kreditnih institucija ("Narodne novine" br. 111/2018, 120/2018, 92/2020, 139/2022 i 107/2024).

Stupanje na snagu

Članak 9.

Ova Odluka objavljuje se u Narodnim novinama i stupa na snagu osmoga dana od dana objave.

GUVERNER

HRVATSKE NARODNE BANKE

dr. sc. Ante Žigman